

prima instanță: T. Avasiloaie
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, N. Simciuc

2r-153/16

DECIZIE

17 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând recursul declarat de Elena Furculiță, Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Boris Russu, Nina Țurcan, Natalia Juganari, Anna Laptiacru, Victor Fornea, Raisa Barbulat, Leonid Sandu, Maria Gîngan, Eudochia Gancean, Elena Grosu, Eugenia Lefter, Vasilii Balan, Larisa Iliev, Larisa Guriuc, Valentina Cebotaru, Valentina Franțuz, Zinaida Cojocari, Elizaveta Postolache, Vladimir Arsentiev, Svetlana Gavriloi, Svetlana Mistreanu, Eugenia Cotun, Vasile Cojuhari, Olga Mihailova, Valentina Bogataia, Ecaterina Vîlcu, Nicolae Cioina, Ecaterina Scurtu, Svetlana Vulcov, Elena Papuc, Lidia Moroșanu, Maia Ternă, Elena Oanța

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Leonid Sandu, Maria Gîngan, Eudochia Gancean, Elena Grosu, Eugenia Lefter, Vasilii Balan, Larisa Iliev, Larisa Guriuc, Valentina Cebotaru, Valentina Franțuz, Zinaida Cojocari, Elizaveta Postolache, Vladimir Arsentiev, Svetlana Gavriloi, Svetlana Mistreanu, Eugenia Cotun, Vasile Cojuhari, Olga Mihailova, Valentina Bogataia, Ecaterina Vîlcu, Nicolae Cioina, Ecaterina Scurtu, Svetlana Vulcov, Elena Papuc, Lidia Moroșanu, Maria Ternă, Elena Oanța, Elena Furculiță, Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Boris Russu, Nina Țurcan, Natalia Juganari, Anna Laptiacru, Victor Fornea, Raisa Barbulat împotriva Societății pe Acțiuni „Semnal” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2015 prin care a fost restituit apelul declarat de Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu, ca fiind depus tardiv

constată:

La 16 ianuarie 2015, Leonid Sandu, Maria Gîngan, Eudochia Gancean, Elena Grosu, Eugenia Lefter, Vasilii Balan, Larisa Iliev, Larisa Guriuc, Valentina Cebotaru, Valentina Franțuz, Zinaida Cojocari, Elizaveta Postolache, Vladimir Arsentiev au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Semnal”,

intervenient accesoriu Pretura sect. Botanica cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii au invocat că sunt locatari ai blocului locativ nr. 25 din mun. Chișinău, str. Hristo Botiev, 25, care până la declanșarea procesului de privatizare constituia patrimoniul fostei uzine „Signal”.

Afirmă că ulterior privatizării uzinei menționate, aceasta a fost reorganizată în SA „Semnal”, iar blocul a fost transmis societății în gestiune economică, urmând a fi privatizat de către locatari.

Remarcă că administrația pârâtului s-a opus prin diferite mijloace procesului de privatizare a blocului, care la rândul său, în repetate rânduri, a fost transmis în gestiunea unor întreprinderi afiliate SA „Semnal”.

Menționează că începând cu anul 1998 și până în prezent, ca urmare a gestiunii frauduloase a blocului, nu au fost efectuate careva lucrări de întreținere, acestea fiind suportate de către locatari.

Susțin că prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 septembrie 1999 pârâtul a fost obligat să elibereze actele necesare privatizării, care însă nu este executată nici până în prezent.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 332 Cod civil, art. 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii și recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentelor din bunul imobil litigios.

La 16 ianuarie 2016, Svetlana Gavriloi, Svetlana Mistreanu, Eugenia Cotun, Vasile Cojuhari, Olga Mihailova, Valentina Bogataia, Ecaterina Vîlcu, Nicolae Cioina, Ecaterina Scurtu, Svetlana Vulcov, Elena Papuc, Lidia Moroșanu, Maria Ternă, Elena Oanța au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Semnal”, intervenient accesoriu Pretura sect. Botanica cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii au invocat că sunt locatari ai blocului locativ nr. 25 din mun. Chișinău, str. Hristo Botiev, 25, care până la declanșarea procesului de privatizare constituia patrimoniul fostei uzine „Signal”.

Afirmă că ulterior privatizării uzinei menționate, aceasta a fost reorganizată în SA „Semnal”, iar blocul a fost transmis societății în gestiune economică, urmând a fi privatizat de către locatari.

Menționează că începând cu anul 1998 și până în prezent, ca urmare a gestiunii frauduloase a blocului, nu au fost efectuate careva lucrări de întreținere, toate cheltuielile de întreținere fiind suportate de către locatari.

Susțin că prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 septembrie 1999 pârâtul a fost obligat să elibereze actele necesare privatizării, care însă nu este executată nici până în prezent.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 332 Cod civil, art. 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii și recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentelor din bunul imobil litigios.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 06 aprilie 2015 a fost conexat într-un singur proces pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Svetlanei Gavriloi ș. a. împotriva SA „Semnal” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și la cererea de chemare în judecată a lui Leonid Sandu ș.a.

împotriva SA „Semnal” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, într-un singur proces, fiind oferit nr. unic – nr. 2-148/15.

La 16 ianuarie 2016, Elena Furculiță, Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Boris Russu, Nina Țurcan, Natalia Juganari, Anna Laptiacru, Victor Fornea, Raisa Barbulat au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Semnal”, intervenient accesoriu Pretura sect. Botanica cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 06 aprilie 2015 a fost conexat într-un singur proces pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Furculiță ș. a. împotriva SA „Semnal” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și la cererea de chemare în judecată a lui Leonid Sandu ș.a. împotriva SA „Semnal” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate, într-un singur proces, fiind oferit nr. unic – nr. 2-148/15.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22 iunie 2015 a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2015 a fost restituit apelul declarat de Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu, ca fiind depus tardiv.

La 17 decembrie 2015, Elena Furculiță, Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Boris Russu, Nina Țurcan, Natalia Juganari, Anna Laptiacru, Victor Fornea, Raisa Barbulat, Leonid Sandu, Maria Gîngan, Eudochia Gancean, Elena Grosu, Eugenia Lefter, Vasilii Balan, Larisa Iliev, Larisa Guriuc, Valentina Cebotaru, Valentina Franțuz, Zinaida Cojocari, Elizaveta Postolache, Vladimir Arsentiev, Svetlana Gavriloi, Svetlana Mistreanu, Eugenia Cotun, Vasile Cojuhari, Olga Mihailova, Valentina Bogataia, Ecaterina Vîlcu, Cioina Nicolae, Ecaterina Scurtu, Svetlana Vucol, Elena Papuc, Lidia Moroșanu, Maia Ternă, Elena Oanța au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate cu restituirea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susțin că la 22 iunie 2015 a fost pronunțat doar dispozitivul hotărârii primei instanțe, iar partea motivată au obținut-o la 05 august 2015.

Menționează că dispozitivul hotărârii primei instanțe nu cuprinde argumente, prin urmare, înaintarea unei cereri de apel este imposibilă.

Remarcă că culpa omiterii termenului de declarare a apelului aparține instanței de fond, din considerentul că a ignorat cererea cu privire la eliberarea hotărârii motivate depusă la 09 iulie 2015.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 07 decembrie 2015, însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurenți, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin încheierea din 24 noiembrie 2015, Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu, ca fiind depus tardiv.

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluzia instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depusă de Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu este întemeiată.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, prin care a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată, a fost emis și pronunțat la 22 iunie 2015.

Cu toate acestea, Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu au depus cererea de apel împotriva acestei hotărâri la 11 august 2015, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de lege.

Argumentul invocat în recurs precum că cererea de apel a fost depusă după ce a fost primită hotărârea primei instanțe motivată, nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen.

Aceasta deoarece în sensul prevederilor art. 362 CPC, legiuitorul nu condiționează termenul de declarare a apelului de momentul primirii copieii dispozitivului sau hotărârii motivate, fiind indubitabil că în sensul prevederilor legale menționate acest termen curge din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii.

Din procesul – verbal al ședinței de judecată din 22 iunie 2015 rezultă că la această ședință recurenții Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan au fost prezenți, dispozitivul hotărârii fiind dat citirii în prezența lor, iar după pronunțarea dispozitivului

hotărârii, părților le-a fost explicată procedura și termenul de atac al hotărârii (f. d. 115).

Cât privește recurența Ecaterina Scurtu, instanța de recurs constată că, deși aceasta nu a fost prezentă la ședința de judecată din 22 iunie 2015, dânsa a avut la cunoștință despre examinarea cauzei, solicitând examinarea pricinii în lipsa sa.

Ca urmare, Ecaterina Scurtu având la cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența națională, cât și CEDO de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și prin depunerea în termenul legal a cererii de apel.

Astfel fiind, se atestă legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2015, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu, ca depusă în afara termenului legal.

Pe cale de consecință se va menționa și faptul că, deși cerere de apel a fost depusă tardiv, o solicitare cu privire la repunerea apelului în termen, în ordinea stabilită la art. 116 CPC, nu a fost înaintată.

Iar admiterea spre examinare a unui apel tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimaților la un proces echitabil.

În susținerea acestei concluzii vine și jurisprudența constantă a CEDO care statuează că înrăutățirea unei situații juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție sau care ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripție s-ar fi aplicat, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (hotărârea din 18 iunie 2008 pe cauza SRL „Dacia” versus Moldova, cererea nr. 3052/04, § 77).

Pe cale de consecință, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Totodată, instanța de recurs reține că recurenții Elena Furculiță, Boris Russu, Natalia Juganari, Anna Laptiacru, Victor Fornea, Raisa Barbulat, Leonid Sandu, Maria Gîngan, Eudochia Gancean, Elena Grosu, Eugenia Lefter, Vasilii Balan, Larisa Iliev, Larisa Guriuc, Valentina Cebotaru, Valentina Franțuz, Zinaida Cojocari, Elizaveta Postolache, Vladimir Arsentiev, Svetlana Gavriloii, Svetlana Mistreanu, Eugenia Cotun, Vasile Cojuhari, Olga Mihailova, Valentina Bogataia, Ecaterina Vîlcu, Nicolae Cioina, Svetlana Vucol, Elena Papuc, Lidia Moroșanu, Maia Ternă, Elena Oanța nu au folosit calea de atac apelul, prin urmare, recursul declarat de aceștia urmează a fi respins ca fiind depus de persoane care nu sunt în drept să-l declare.

Asta deoarece, deși în cererea de apel aceste persoane sunt indicate ca apelanți, cererea de apel nu a fost de ei semnată, ca urmare instanța de apel, prin încheierea din 24 noiembrie 2015, a restituit doar apelul declarat și semnat de Ion

Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu, ca fiind depus tardiv.

Or, conform prevederilor art. 429 alin. (4) CPC, nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare ce nu se supun nici unei căi de atac, nici hotărârile în a căror privință *persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea de apel*, din moment ce legea prevede această cale de atac, sau în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art. 374.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurenții Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu și de a menține încheierea instanței de apel, iar recursul depus de Elena Furculiță, Boris Russu, Natalia Juganari, Anna Laptiacru, Victor Fornea, Raisa Barbulat, Leonid Sandu, Maria Gîngan, Eudochia Gancean, Elena Grosu, Eugenia Lefter, Vasilii Balan, Larisa Iliev, Larisa Guriuc, Valentina Cebotaru, Valentina Franțuz, Zinaida Cojocari, Elizaveta Postolache, Vladimir Arsentiev, Svetlana Gavriloi, Svetlana Mistreanu, Eugenia Cotun, Vasile Cojuhari, Olga Mihailova, Valentina Bogataia, Ecaterina Vîlcu, Nicolae Cioina, Svetlana Vucol, Elena Papuc, Lidia Moroșanu, Maia Ternă, Elena Oanța de a-l respinge ca depus de persoane care nu sunt în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Nina Țurcan, Ecaterina Scurtu.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Leonid Sandu, Maria Gîngan, Eudochia Gancean, Elena Grosu, Eugenia Lefter, Vasilii Balan, Larisa Iliev, Larisa Guriuc, Valentina Cebotaru, Valentina Franțuz, Zinaida Cojocari, Elizaveta Postolache, Vladimir Arsentiev, Svetlana Gavriloi, Svetlana Mistreanu, Eugenia Cotun, Vasile Cojuhari, Olga Mihailova, Valentina Bogataia, Ecaterina Vîlcu, Nicolae Cioina, Ecaterina Scurtu, Svetlana Vulcov, Elena Papuc, Lidia Moroșanu, Maria Ternă, Elena Oanța, Elena Furculiță, Ion Moșneguța, Lidia Ucraineț, Eugenia Tcaci, Maria Odainic, Olga Calugari, Milea Sagaidac, Boris Russu, Nina Țurcan, Natalia Juganari, Anna Laptiacru, Victor Fornea, Raisa Barbulat împotriva Societății pe Acțiuni „Semnal” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate.

Se respinge recursul declarat de Elena Furculiță, Boris Russu, Natalia Juganari, Anna Laptiacru, Victor Fornea, Raisa Barbulat, Leonid Sandu, Maria Gîngan, Eudochia Gancean, Elena Grosu, Eugenia Lefter, Vasilii Balan, Larisa Iliev, Larisa Guriuc, Valentina Cebotaru, Valentina Franțuz, Zinaida Cojocari, Elizaveta Postolache, Vladimir Arsentiev, Svetlana Gavriloi, Svetlana Mistreanu,

Eugenia Cotun, Vasile Cojuhari, Olga Mihailova, Valentina Bogataia, Ecaterina Vîlcu, Nicolae Cioina, Svetlana Vucol, Elena Papuc, Lidia Moroşanu, Maia Ternă, Elena Oanţa.

Decizia este irevocabilă.

Preşedinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druţă